

Стари дрехи с нов живот: Как TexCycle връща стойността на изхвърления текстил?

Стефани Боова
bTV Бизнес новини

България генерира около 100 000 тона текстилни отпадъци годишно.

Ежегодно Европейския съюз генерира 7 млн. тона текстилни отпадъци, като едва 1% от тях се рециклират в нови дрехи. Огромната част от изхвърлените дрехи се изгаря, което е една от основните причини за въглеродното замърсяване на въздуха. За да се намали замърсяването от текстилни отпадъци е важно те да бъдат рециклирани и повторно използвани. TexCycle е компания, създадена с цел оползотворяване на текстилните отпадъци, сортирането и продажбата на дрехи втора употреба. Дейността на компанията започва с изграждането на национална мрежа за разделно събиране, която днес включва над 300 контейнера в 50 населени места.

В сортировъчния им център ежедневно се обработват около 50 тона текстил, като те имат складови бази за дистрибуция в България, Гърция, Румъния и Чили. Във Варна се намира и съоръжението им за рециклиране, с капацитет до 1 тон на час. Повече за важността на рециклирането и дейността на компанията ни разказва пред „Бизнес новините“ Сирма Желева, която е мениджър „Устойчиво развитие“ в TexCycle.

Какви са проблеми, свързани с модела на текстилната индустрия "вземи-направи-изхвърли"?

„Той води до прекомерна употреба на природни ресурси като вода, енергия и суровини за производство на влакна, както и до замърсяване на почвите, въздуха и водите чрез химикали, бои и микропластмаса. Краткият жизнен цикъл на продуктите и свръхпроизводството, стимулирани от т.нар. fast fashion, генерират огромни количества отпадъци, които най-често се депонират или изгарят, вместо да бъдат рециклирани или повторно използвани.“ – споделя Сирма Желева – Мениджър „Устойчиво развитие“ в TexCycle.

България генерира около 100 000 тона текстилни отпадъци годишно и е в наказателна процедура заради липсата на нормативно въведена система за разделно събиране на текстил. Към това се добавя ултра бързата мода, която заливат пазара с нискокачествен текстил, негоден за рециклиране. Липсата на митнически контрол върху пратки под 150 евро в ЕС допълнително улеснява масовото му потребление.

Ролята на кръговата икономика

Кръговата икономика в текстилната индустрия е модел, който замества традиционния линеен принцип. Подходът е свързан с това текстилните продукти да се използват повторно, след преработка и рециклиране. Първата и най-важна стъпка е разделното събиране, което позволява текстилът да бъде отделен от общия поток отпадъци и да запази възможността си за повторна употреба или рециклиране. Събраният текстил преминава през двуетапно сортиране и се класифицира състоянието и качеството на артикулите. Тези, които могат да бъдат носени отново се насочват към вторични пазари. Ако са в добро състояние, те се преработват в индустриални парцали, които са ценен ресурс за предприятия и сервиси.

Останалата част се насочва към механично рециклиране, при което дрехите се разvlakняват и се превръщат в нови влакна. Там, където рециклирането не е технологично възможно, текстилът се използва като алтернативно гориво в енергоемки производства, което намалява депонирането и спестява изкопаеми енергийни ресурси. Над 300 специалисти участват ежедневно в класификацията на дрехите, а специализирани машини гарантират тяхното последващо оползотворяване.

Защо да рециклирате?

Разделното събиране на текстил основата на кръговата икономика в текстилната индустрия. То позволява текстилът да бъде отделен от общите отпадъци и да запази своята възможност за повторна употреба. Важно е хората да предават непотребния текстил опакован и чист в специализираните контейнери, за да може той да бъде обработен ефективно. След събирането текстилът преминава през първата стъпка на процеса – сортиране.

Сирма Желева, добавя още, че основните бариери пред потребителите са свързани най-вече с информацията и достъпността. Първата пречка е незнанието – хората не са напълно информирани за възможностите за разделно събиране. Втората бариера е свързана с наличието на контейнери на удобни локации. Достъпността до пунктовете за

събиране е решаваща за участието на хората – колкото по-удобно е да се оставят дрехите, толкова по-вероятно е те да бъдат изхвърляни отделно.

Общините и държавните институции

От 1 януари 2025 г. всички страни членки на ЕС са задължени да въведат системи за отделно събиране на текстилни отпадъци. В България обаче изискванията на Рамковата директива за отпадъците все още не са адаптирани в национално законодателство и страната вече е обект на наказателна процедура от ЕК.

За да изпълнят европейските изисквания, общините и държавните институции трябва да създадат ясни правила и процедури за отделно събиране на текстил и да осигурят финансиране на системите. По-рано този месец ЕП прие правила за намаляване на отпадъците от текстил. Производителите ще трябва да покриват разходите за тяхното събиране, сортиране и рециклиране чрез нови схеми за отговорност на производителите (РОП), които ще бъдат създадени от всяка държава.

В България вече са разработени системи за управление на текстилни отпадъци, които се базират на опита на световните практики и обхващат целия процес. За да се реализират напълно тези системи, е важно да има ясни правила и механизми за финансиране, които да гарантират устойчивост, ефективност и възможност максимално количество текстил да бъде оползотворено.

Вижте целия процес по обработката на текстил във ВИДЕОТО [ТУК](#)